

ragende Resultat, at man i 1814 fik en Anordning om vor Folkeskole, som den Gang var forud for alle Kultursamfunds, forekommer det mig, at det vilde være en meget stor Gerning nu under de sørgelige Begivenheder i Europa, om det danske Folk tog hele Optragelsesproblemet op til en samlet Drøftelse, en Drøftelse, som maaske resulterer i et lignende Størværk som Anordningen af 1814.

Jeg vil dernæst takke den højtærede Trafikminister for de Oplysninger, han gav angaaende Spørgsmaalet om Jernbanestrækningernes Beplantning. Jeg føler mig nu ikke paa ethvert Punkt helt overbevist af det, den højtærede Minister fremførte af saglige Indvendinger, ikke saaledes at forstaa, at jeg ikke skulde mene, at den højtærede Minister selv mener, at det er fuldkommen rigtigt, men der maa vistnok være nogle Fejl et eller andet Sted. Naar nemlig Ministeren siger, at der er en Gennemsnits-rabatbredde paa en Meter, og han siger, at der er 2,000 km Jernbanestrækning, giver det et samlet Flademaal paa ca. 400 ha; det stemmer ikke med Ministerens Opgivelser i hans egen Tale, at der er et samlet brugbart Areal paa 1,200 ha til Beplantning, hvoraf en Smule er udlagt til Tjenestemænd og 770 ha benyttet og beplantet. Jeg kan ikke forklare mig Uoverensstemmelsen mellem disse Tal paa anden Vis, end at Ministeren uden selv at være sig det bevidst paa en Maade spiller Bold med Begrebet Rabatbredde; der maa vistnok være en Fejlkilde der. Men rent fraset dette vil jeg spørge den højtærede Minister — men Svaret behøver jo ikke at falde paa dette sene Tidspunkt —, hvad det er, der er plantet paa de 770 ha. Jeg antager, at Ministeren, i Overensstemmelse med sine Udtalelser i Fjor, vil svare, at der er plantet Naaletræer og maa plantes Naaletræer af Hensyn til Sneen om Vinteren. Men der forekommer det mig, at der er en Mulighed, man skal tage i Betragtning, thi jeg ser, at netop de Naaletræer, man planter paa Jernbanerabatterne og ogsaa paa de flade Steder, inde i Skovene, har Overstandere, ja, at disse Træer netop kun trives rigtigt, naar de har Overstandere. Saa rejser der sig for mig det Spørgsmaal: Kan man ikke paa disse Steder bruge høje Frugttræer som Overstandere, blandt andet netop af den Grund, at Frugttræerne ved Beskæring skal holdes stærkt aabne i deres Kroner. Jeg har den Formodning — jeg udtaler i denne Sag stadig kun Formodninger, men jeg vilde gerne ved mine Formodninger vække Initiativ —, jeg har en Formodning om, at der er

Mulighed for paa disse 770 ha paa een Gang nede i Bunden at dyrke Naaletræer af Hensyn til Sneen og ovenover som Overstandere at bruge Frugttræer af Hensyn til Befolkningen. — Dernæst har Ministeren sagt, at Skraaningerne ikke egnede sig til Beplantning, fordi de var for tørre. Det kan ikke være rigtigt, thi de Tjørne, jeg har set, stod ikke i Kanten, men de groede frodigt paa Siderne af Skraaningerne, og mange andre Planter stod frodigt paa Skraaningerne. Men skal man nu gaa ind paa Ministerens Tankegang og godkende hans Indvendinger, saa rejser der sig et nyt Spørgsmaal: Kan man ikke flytte Træerne ned til Grøften og plante dem langt nede, der, hvor Fugtigheden samles, og lægge Grenene som Espalier op ad Skraaningerne? Saa faar de den fulde Nytte af det stærke Solskin og af, at Fugtigheden synker ned til Grøften, og saa kommer man tillige ud over den Indvending, Ministeren har gjort, at Skraaningerne ikke taaler megen Færdsel paa sig, thi Espaliertræerne skal kun tilses en Gang om Aaret, naar de beskæres, og en anden Gang, naar Frugten skal plukkes. Den eneste virkelig alvorlige Indvending forekommer det mig er, at man ikke respekterer, at Frugten er Statens Ejendom, men tager den, og jeg indrømmer, at hvis man ikke kan komme ud over den Vanskelighed, er hele Spørgsmaalet af forholdsvis underordnet Interesse.

Jeg skal derefter vende mig til den højtærede Landbrugsminister med et Par Bemærkninger. Det har været mig en stor Glæde, at den højtærede Minister er villig til at lade foretage Forsøg med Aalefangst ved Lys, saafremt man kan ordne Besiddelsesforholdene til de Aal, der maatte blive fanget. Det er endvidere glædeligt, at den højtærede Minister er villig til at udvide den rationelle Muslingeavl, og paa dette Punkt er der formelig beredt mig en meget stor Overraskelse, idet det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen) i en Tale, som jeg siden skal komme ind paa, hvad andre Punkter angaar, har erklæret, at han for sin Del ikke ser, at der er noget i Vejen for, at Staten faar Lejlighed til at prøve sin Dygtighed som rationel Muslingeavl. Ganske vist er det ærede Medlems Motiv den Tro, at Staten paa en vis Maade skal spille fallit ved denne Virksomhed, idet det derved vil blive aabenbart, at Staten ikke egner sig til at drive saadanne Virksomheder. Men vi Socialdemokrater har en ganske anden Opfattelse; vi har Tro til, at Staten her, hvor den staar overfor et ganske nyt Arbejde, er i Stand til at organisere det saaledes, at det kan blive til